

SLOVENSKI TEDNIK

Leto (Año) IV., šte. (Num.) 165

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

— Cena 15 cent

Uredništvo in upravnništvo
Calle CORRIENTES 633, Esq. 43, U. T. 31 Retiro 3834
Sprejemanje strank vsak dan od 16—19

Buenos Aires, sobota, dne 18. junija 1932

Naročnina za pol leta \$ arg. 4.—
celo leto \$ 8.—, Inozemstvo Dolar 4.—
List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

MINISTER IVAN ŠVEGEL POSTAVLJEN BRZOJAVNO NA RAZPOLOŽENJE

Glas SLOVENSKEGA TEDNIKA ni bil glas vpajočega v puščavi: Jugoslovenska vlada je upoštevala upravičene pritožbe izseljenstva v Južni Ameriki. —

Nekateri tukajšnji listi so preteklo sredo objavili kratko vest, ki jo je sporočila v svet francoska službena agencija "Havas", da je jugoslovanski poslanik v Buenos Airesu postavljen na razpoložanje. Pozneje smo doznali, da je potrditev te vesti prišla tudi na tukajšnje poslaništvo v kratkobesedni uradni brzojavki iz Beograda.

Spričo poslanikovanja g. Ivana Švegla, o katerem smo bili, žal, večkrat primorani javno spregovoriti na tem mestu, nas ta novica ni presenetila, saj drugega nismo mogli pričakovati. Vedeli smo, da bo jugoslovenska vlada prej ali slej ukrenila tako, kakor je, ker so takšno odločitev zahtevali interesi naroda in njegov ugled.

Zavest, da smo na pravi poti, zavest, ki spremlja zmetom človeka, ko se bori za zmago dobrega in pravičnega, nas je spremljala vedno, ko smo se v teh stolpcih borili proti usodi, ki je zanesla v našo naselbino g. Švegla. Zato nismo klonili, da si radi načel, katerim smo sledili, nakopali marsikatero težavo, ki je večkrat ogražala celo nadaljnji obstanek našega glasila.

Vedeli smo, da so sredstva, s katerimi smo razpolagali, skromna in slabotna v primeru z onimi, ki jih je imel v rokah... in v žepu g. Švegla. Zato nas niso presenetila njegova "prizadevanja" pri tukajšnjih političnih in poštinih oblastvih, ni nas presenetilo njegovo "posredovanje" pri tvrdkah, ki so oglašale v našem listu, niti njegov "Slovenski dom", ki naj bi bil zadal poslednji udarec SLOVENSKEMU TEDNIKU. Prepričani smo bili, da bo končno le zmagala pravična stvar radi katere smo bili začeli kampanjo za razčiščenje razmer na našem tukajšnjem poslaništvu.

Ze od nekdanj je bila jugoslovenska naselbina v Argen-

tini ena izmed najbolj zapuščenih in zanemarjenih. Več razlogov je povzročilo to žalostno stanje. Pred vojno Jugoslovani še nismo imeli močne in ujedinenje države, ki bi se bila lahko brigala za svoje sinove, razstresene po svetu. Tudi moramo upoštevati, da se je dotok jugoslovenskih priseljencev v Južno Ameriko ojačil posebno v vojnem času, ko so žalostne gospodarske prilike v Evropi, posebno pa tudi preganjanje Jugoslovancev, ki so jih mirovne pogodbe spravile pod Italijo, prisilile mnogo sinov našega naroda, da so šli v svet iskat dela in miru. Razumljivo je tudi, da v prvih letih po ujedinenju jugoslovenske vlade niso mogle posvečati posebne pažnje izseljenskem vprašanju; delo za notranjo ureditev države, ki je preživljala svojo detinsko dobo, in razne politične neprilike so povzročale, da so bila domača vprašanja vedno v ospredju.

Ta detinska doba pa je že za nami. Izseljensko vprašanje je tudi v domovini začelo siliti v ospredje. Razne izseljenske konference poslednjih let so opozorile naše vlade na potrebo, da se posveti skrb tudi Jugoslovanom v tujini. O tem nam priča ustanovitev raznih izseljenskih ustanov v domovini, ter komisariatov v inozemstvu.

Pa tudi tedaj, ko se je domovinska javnost začela zanimati za izseljenske probleme, se položaj jugoslovenskega izseljenstva v Južni Ameriki, posebno v Argentini in Brazilu, ni izboljšal. Od raznih ustanov, kakor je n. pr. izseljenski fond, ki se je ustvaril z denarjem izseljencev samih, smo imeli Jugoslovani v Južni Ameriki bore malo, da ne rečemo nobene pomoči.

In kdo je bil tega kriv?

Zakrivili so to stanje tisti, katerim so bila poverjena naša tukajšnja državna zastop-

stva, ker se nikoli niso brigali, da bi prišli v stike z izseljenci, da bi proučevali njihove potrebe, da bi te potrebe pravilno tolmačili v Beogradu — skratka: da bi se zanimali za izseljensko vprašanje.

O nalogah in dolžnostih naših narodnih predstavnikov v deželah, kjer žive jugoslovanski priseljenci, smo že opetovano razpravljali v našem listu. Zato ni treba, da bi to ponavljali. Uporabljamo pa priliko, da apeliramo na odločilne kroge v domovini, naj bi pri bodočih izberah nekoliko bolj pretresali zmožnosti funkcionarjev, ki jih pošiljajo na tako važne položaje.

Oslanjajoč se na dosedanje žalostne izkušnje, so nekateri izmed naših tukajšnjih rojakov že večkrat izrazili sum, da se v Beogradu morda ne zavedajo važnosti jugoslovenskega izseljenstva v Argentini, a gotovo je pretirano, kar nam je nekdo pred nedavnim zatrdil, da je namreč buenosairesko poslaništvo nekak "refugium" za rodoljube, ki jim v domovini ne morejo najti primerne mesta.

Ustanovitev nekaterih listov je dala šele pred par leti pobudo, da se je naša naselbina začela gibati. Ustanovila so se prosvetna društva, ki so začela zbirati okrog sebe jugoslovensko misleče rojake, ustanovil se je Sokol, društvene prireditve so privabliale v velike buenosaireske dvorane večja števila naših ljudi; zavest skupnosti se je začela širiti med izseljenci.

To so bili razveseljivi znaki prebujenja po dolgoletnem mrtvilu. Novi oživljajoči duh je zavel najprej med slovenskim delom naše kolonije, a je kmalu priklical k delavnosti tudi Hrvate in Srbe.

Tik pred prihodom novega ministra je bila ta nacionalna delavnost v najlepšem zanosu. In ni čudno, če so oči

vseh zrlie v prihajajočega predstavnika domovine kot v človeka, ki bo s svojim zanimanjem in razumevanjem to razveseljivo aktivnost okrepli in ji dal nekih pobud. Živa priča tega pričakovanja je bil veličasten sprejem, ki ga je g. Šveglu priredila naša naselbina.

Pa kako kmalu je sledilo razočaranje!

Že po par tednih je g. Švegla s svojim postopanjem dokazal, da ni mož, kakršnega so jugoslovanski rojaki v Argentini pričakovali in potrebovali, marveč da je mož, kakršnega se je resnično bala ona peščica zavednih ljudi, kateri se imamo pravzaprav zahvaliti za vse, kar se je javnega dela napravilo v korist našega izseljenstva.

Da bi danes spet navajali nekatere izmed nerodnih korakov g. Švegla, s katerimi je ne samo izseljenstvu škodil, marveč tudi ugledu naše domovine, nima nobenega smisla. Saj smo itak morali, na žalost, v poslednjih mesecih premnogokrat nastopiti proti njegovim, včasih celo nelepim, gestam, da si smo marsikaj zamolčali, in to iz razlogov, ki si jih lahko vsakdo predstavlja.

Njegovi nastopi so nam večkrat vsiljevali pomisleke o njegovem zdravstvenem razpoloženju, ker si jih na drugačen način nismo znali tolmačiti.

Naša javnost naj bo prepričana, da je SLOVENSKI TEDNIK začel izvrševati zelo neljubo dolžnost, ko se je po dolgem premišljevanju odločil, da s svojim pisanjem opozori odgovorne činitelje v domovini na, gotovo neprosto voljno, pogreško, ki so jo bili naredili, ko so g. Švegla poslali semkaj. Konzorcij lista je ostal zvest načelom, ki si jih je bil SLOVENSKI TEDNIK postavil že ob svoji ustanovitvi: biti tolmač in zagovornik potreb in koristi

slovenskega izseljenstva v Južni Ameriki. Zavedal se je, da boj ne bo lahek in da znabiti tvega nadaljnji obstoj lista; a ta pomislek ga ni mogel odvrniti od poti, ki si jo je bil začrtal. Ko bi bil drugače postopal, bi se bil gotovo izognil marsikateri neprijetnosti, in bi bil morda celo dosegel kakšno materialno korist, kot so jo nekateri "nesebični" Šveglovi "prijatelji", ki so gospodu ministru kadili in ga slikanega ovekovečevali v svojih listih.

Konzorcij SLOVENSKEGA TEDNIKA ni omagal, ni se uklonil. Zavest v končno zmago njegovih nesebičnih in pravičnih prizadevanj in zavest, da stoji za njim vsa poštena slovenska javnost v Južni Ameriki, njej na čelu naše vrle organizacije, mu je bila v oporo. Bil je prepričan, da glas SLOVENSKEGA TEDNIKA ne more biti v domovini glas vpajočega v puščavi, glas, ki udarja na gluha ušesa.

In ni se varal!

Jugoslovenska vlada je storila svojo dolžnost in upoštevala upravičene zahteve svojih izseljencev v Južni Ameriki. Gospod Švegla je postavljen na razpoložanje.

Doktor Švegla pojde. A žal, posledice njegovega kratkega poslanikovanja se bodo, najbrž, čutile še dolgo časa; in to v dobi, ki je ena najhujših, kar jih človeštvo beleži.

V knjigi zgodovine jugoslovenskega izseljenstva bo ostalo poslanikovanje g. Švegla zapisano na najmanj svetli strani; njegovega dela izseljenci ne bodo tako kmalu pozabili. In mnogo sposobnosti bo moral imeti mož, ki ga bo jugoslovenska vlada določila za njegovega naslednika, če bo hotel zbrisati te Šveglove sledove, zgraditi, kar je on zrušil popraviti, kar je on pokvaril.

Gospod Švegla pojde.

In mi, kot spodobni ljudje, mu želimo:

Srečno pot!"

Društvene vesti S. P. D. I

Z nedeljske društvene domače zabave

Preteklo nedeljo se je vršila v društvenih prostorih SPD I napovedana domača zabava, katere se je udeležilo veliko število društvenikov in prijateljev naše prosvete. Program, ki je obsegal deklamacije in petje, je bil dobro podan, pa tudi prosta zabava, ki je trajala do 10. ure zvečer, je potekla v najlepšem redu in v popolno zadovoljnost navzočih, ki so se razšli z največjo željo, da bi društvo večkrat priredilo slične zabave.

Predavanje v SPD I

Kakor smo že napovedali, se bo vršilo v nedeljo, 19. t. m., ob 16. uri, v prostorih SPD I na Paternalu, Trelles y Añaseo, predavanje o socialnem vprašanju. Predaval bo tov. Peter Čebokli. Vstop prost.

Zapustil nas je

Blagajnik našega društva tov. Josip Kodrič je te dni vzela slovo; odpravil se je v notranjost dežele, kjer bo delal za svoj račun razna mizararska dela. Dragemu tovarišu, ki je vedno s požrtvovalnostjo delal za naše prosvetno društvo, želimo, da bi mu sreča bila mila. Tem željam se pridružuje tudi „Slovenski tednik“.

Proslava 4. obletnice ustanovitve SPD I

V nedeljo, dne 3. julija t. l., se bo vršila v dvorani „XX Settembre“, Alsina 2832, prireditev, s katero hoče proslaviti SPD I četrto obletnico svoje ustanovitve. Vse naše rojake opozarjamo že sedaj na to veliko prireditev, za katero se člani našega paternalnega društva vneto pripravljajo, ker hočejo pokazati, koliko so v tem razdobju, kljub slabim časom, napredovali. Prepričani smo, da se bodo Slovenci iz Buenos Airesa v velikem številu udeležili te proslave in da bodo s tem pokazali našim vrlim društvenikom zanimanje in pri-

znanje za njihovo požrtvovalno delo.

Podrobnosti o sporedu, ki bo bogat in skrbno izbran, bomo objavili v prihodnji številki.

CORDOBA

S PRIREDITVE V CORDOBI

Cordoba, 6. junija. — Slovensko prosvetno društvo je imelo dne 5. t. m. svojo lepo prireditev, ki bo ostala v neizbrisnem spominu vsakega udeleženca, ki se je potrudil in prišel posetiti naše vrole igralce in igralke. Celoten program je bil izvrstno podan. Posebno lepo je bila podana deklamacija Aškerčeve „Svetinja“; deklamator je žel veliko priznanja. Isto dvospev „Železna cesta“. Ploskanja pa ni hotelo biti konca po deklamaciji „Primorskim Slovenceem“, ki jo je deklamirala deklica Vida Goričeva. Tudi prizor „Slovo od doma“ je bil lep. Spominjal je marsikoga, kako teška je bila ločitev, s kakšno bolečino v srcu smo se podali v tujino. Veseloigra je bila čedno podana, posebno so se odlikovali brata Kurinčič in tovarišica Lucija Gečova, pa tudi ostali igralci so storili svojo dolžnost. Med odmori in prosto zabavo je sviral okrester Českoslovaškega kluba.

Med udeleženci je bilo upaziti tudi več Čehov in Rusov, pa tudi naših rojakov iz province je bilo precejšnje število, dočim smo pogrešali prav mnogo rojakov iz mesta kar je vsekakor čudno.

Veselo razpoloženje je trajalo do polnoči, nakar smo se razšli z nado, da nas bodo prireditelji, katerim ključemo naprej z našo prosveto v svobodni Argentini v čast in ponos celokupni naši naselbini, prav kmalu razveselili s kakšno novo, še lepšo prireditvijo.

Udeleženec

ZAHVALA

SPD III v Cordobi se zahvaljuje vsem rojakom in rojakinjam za lep in časten

obisk. Kljub slabim prilikam in brezposelnosti je bila dvorana dobro zasedena. Zahvala gre posebno onim, ki so prišli iz oddaljenih krajev.

Hvala, bratje, za vaše zvestobo do društva. Nasvidenje!

Za odbor SPD III:

A. Mozetič, mesto tajnika
PRIJATELJEM V CORDOBI!

SLOVENSKI TEDNIK, ki se le s težavo bori za obstoj, se obrača tudi do vas, da mu po svoji moči pomagate vzdržati v teh hudih časih, priporočujoč ga vsem svojim znancem in znankam.

Naročite si in razširjajte to edino glasilo primorskih Slovencev, bratje in sestre!

ŠE O PRIREDITVI

Malagueño, 6. junija. — Rojaki, tudi jaz se želim javiti s par vrsticami. Kolikokrat sem si bil želel obiskati kako prireditev našega SPD III, a komaj v nedeljo 5. t. m., mi je bila uslišana ta želja. Z nekaterimi rojaki, ki bivajo v Malagueñu, smo jo udarili v nedeljo v Cordobo in nikakor nam ni bilo žal, da smo se udeležili nedeljske veselice, ki nam je nudila toliko zdravega in lepega razvedrila. Prav mojsterski so igralci podali zanimivo igro in nebeško lepo je bilo čuti našo prelepo pesem. Prireditelji zaslužijo mnogo hvale za posrečeno nedeljsko zabavo, ki je potekla v najlepšem redu in v popolno zadovoljstvo vseh. Le tako naprej!

Drugič se bomo vabilu odzvali še v večjem številu, samo dobro bi bilo, da se voditelji društva še več pobri-gajo za nas in pravočasno javijo dan zabave.

Pozdrav vsem čitateljem
Ivan Ivančič

ZOBOZDRAVNICA

Centralnega Zavoda A. P.

Dra. Dora Samoilovich

Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Ordinira dnevno od
15. do 20. ure.

- HOTEL -

Restaurant

SLOVANSKI DOM

Máximo S.

Av. L. N. Alem 1044

Buenos Aires
Prava domača kuhinja -
Pivo - Pilsen in Quilmes -
Čiste - Postelje za \$ 0.80.

Delovanje fašistskega tribunala

Fašistovski tribunal za zaščito režima je imel pretekle dni mnogo posla.

V četrtek se je vršila razprava proti skupini komunistov, ki jih je bila policija zasačila, ko so imeli neki sestanek v Milanu; enajst obtožencev je bilo obsojenih na ječo od 2 do 6 let.

Naslednjega dne so pritirali pred fašistovske sodnike 15 obtožencev, katere je policija ovadila, da so rovarili proti režimu. Devet jih je bilo obsojenih na ječo od enega do 13 let; neko žensko so obsojili na šest let in 10 mesecev ječe, njeno tovarišico pa na eno leto.

V ponedeljek je tribunal izrekel svojo razsodbo v procesu proti skupini obtožencev, ki so baje hoteli pognati v zrak železniški most v bližini postaje Gallarate, pri Milanu. Obtoženca Balbo in Pusterla sta dobila vsak po 30 let, Scapin in Nardini vsak

ZOBOZRAVNIK

Dr. N. Percich

Priporoča se vsem rojakom Jugoslovenom

Bdo. de IRIGOYEN 362

Buenos Aires

po 16 let, obtoženec Giunti pa 15 let ječe.

Pretekli torek se je pričela razprava proti Domingu Bovoneju in tovarišem, obtoženim, da so bili v zvezi s protifašistično zvezo, ki deluje v Parizu, ter da so, z njeno pomočjo, izvršili v preteklem letu celo vrsto bombnih atentatov v raznih mestih Italije. O obtožencih Belloniju, Meloniju, Delfiniju in Germaniju pravi ovadba, da so pripravljali tudi atentat proti Mussoliniju, ter da so v to svrhu prejeli denar in orožje od italijanskih političnih ubežnikov, naseljenih v Franciji.

Najboljši način lečenja

BLENORAGIJE

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

Lečenje brez pranja in brez

bolečin

VENERIČNE BOLEZNI

Sifilis in krvne bolezni

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

SPRIJEMA SE:

od 10 do 12 in od 15 do 21

DELAVCEM VSEH DEŽEL!

FERENCI MEDNARODNE STROKOVNE ZVEZE
POROČILO MEDNARODNEGA URADA DELA O KON-

Koncem aprila se je vršila v Ženevi konferenca, katero je bila sklicala Mednarodna strokovna zveza z ozirom na stalno naraščanje svetovne gospodarske krize, ki divja danes v vseh državah na svetu, in vsled katere je najbolj težko udarjeno delavstvo. Konferenca ni imela le namena ugotoviti stališča delavstva napram grozečim problemom, ki jih postavlja svetovna gospodarska depresija, marveč je imela predvsem namen poudariti odločno voljo vseh strokovnih organizacij za združitev v skupni akciji za skupne cilje. Ojačati je hotela, z drugo besedo povedano, boj za obrambo splošnih delavskih pravic.

Na konferenci je sodelovalo 82 predstavnikov strokovnih organizacij iz 29 držav iz vseh delov sveta. V razgovorih kot v sprejetih zaključkih je bila izražena mogočna manifestacija enotnosti, ki obstoja v hotenju, željah in akcijskih sredstvih pri vseh konferenci prisotnih organizacijah. Konferenca ni samo soglasno usvojila zahteve in akcijski program Mednarodne strokovne zveze, marveč je še posebej poudarila popolno medsebojno soglasje in mednarodno solidarnost s tem, da je pooblastila konferenčni urad, da naslovi v imenu vseh udeležencev na delavstvo vsega sveta apel, naj še močneje koncentrira svoje organizirane sile v svrhu čimprejšnje izvedbe delavskih zahtev, ki so izražene v programu Mednarodne strokovne zveze.

Z ozirom na pogubonosnost krize in stalno naraščanje brezposelnosti ter z ozirom na dejstvo, da je kapitalizem

nesposoben, da bi odstranil krizo, postaja izvedba od delavstva vsega sveta postavljenih in zahtevanih sredstev za rešitev krize vedno nujnejša.

Izmed vseh od konference zahtevanih izhodov iz krize treba še posebej poudariti: **skrajšanje delovnega časa na 40 ur tedensko, ohranitev neokrnjenih delavskih plač in povečanje kupne moči širih slojev.**

Na prvem mestu ukrepov, ki jih je treba najnujnejše izvesti, pa mora stati obsežen internacionalni delovni gospodarski program, ki bo zamogel zaposliti milijonske armade brezposelnih. Konferenca je pokazala in poudarila enotnost vseh tudi v borbi za izvedbo ukrepov za zaščito delavskih mas ter za olajša-

Dne 17. julija: VELIKA LJUDS- KA VESELICA SLOVENSKEGA TEDNIKA

nje položaja žrtev krize. Brezposelni morajo povsod in brez izjeme uživati brezposelnostno zavarovanje. Vsak napad na socialno zakonodajo treba energično odbiti. Ne sme se ovirati delavskih organizacij pri izvedbi njihovih nastopov za obrambo in zaščito proletariata. To velja zlasti za koalicijsko svobodo in svobodo govora, ki sta glavni sredstva za doseg resničnega zboljšanja delovnih in živ-

Novo davčne naredbes nemške vlade

Gospodarske in finančne težave so primorale tudi Von Papenovo vlado, da se je zahtevala k izrednim fiskalnim ukrepom. Hindenburg je podpisal pretekli terek dekret, s katerim se uvajajo nekateri novi davki, drugi se povečajo, znižajo pa se podpore brezposelnim ter pokojnine vojnim invalidom in sirotam. Vlada upa, da bo s temi ukrepi rešila državno bilanco ogromnega primanjkljaja. Samo na podporah brezposelnim bo država prihranila 500 milijonov mark na leto. Da se bo radi tega položaj stradajočih mas le še bolj poslabšal, je razumljivo. Opozicijski tisk očita aristokratski vladi, da je že začela izvajati svojo protisocialno politiko.

Govorice o možnosti povratka Hohencollerncev na nemški prestol se doslej nikakor niso polegale. Notranji minister je sicer pretekli teden izjavil, da vlada sedaj ne misli na izpremembe v tem pogledu, zatrdil pa je obenem, da so skoro vsi ministri pristali monarhije.

ljenskih razmer delavskega razreda.

Konferenca se, kakor vidimo, popolnoma zaveda težke odgovornosti ter opozarja delavstvo vsega sveta, da je danes bolj ko kdaj prej glavna dolžnost vseh strokovnih organizacij, da se nacionalno in internacionalno bore za izvedbo navedenih zahtev, ne oziraje se na kakšne posebne ali trenutne interese enega ali drugega.

LABORATORIJ ZA ANALIZE Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunktov, Ultramikroskopiz i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

TRI MILIJONE JE ODNESEL

Vodstvo genovske podružnice italijanskega denarnega zavoda "Banco di Chiavari" je naznanilo policiji, da je njen blagajnik pobegnil; odnesel je banki tri milijone lir.

PLAČILO

Mussolini je poklical k sebi policijskega agenta Pavleta Cianciolinija, da se mu zahvali, ker je aretiral anarhista Sbardelloffa, ki je hotel izvršiti atentat na fašistovskega voditelja. Agentu je izročil 6.000 lir kot nagrado, obenem pa ga je tudi povišal.

Sbardelloffo je pri zasliševanjih ponovno priznal, da je hotel umoriti Mussolinija. Izjavil je, da je anarhist, ter je baje policiji povedal tudi imena onih italijanskih političnih ubežnikov, ki so mu bili preskrbeli orožje in denar. Te dni ga bo sodil fašistovski tribunal. Fašistični tisk zahteva, naj se obtoženece obsodi na smrt.

OBTOŽNICA PROTI MORILCU PREDSEDNIKA DOUMERA

Sodnik, kateremu je bila poverjena preiskava proti Rusu Gorgulovu, ki je bil izvršil atentat na predsednika francoske republike Doumera, je že sestavil obtožnico. Gorgulov se bo moral zagovarjati radi preišljenega in prostovoljnega ubojstva. Proces se bo vršil 7. in 8. julija

pred porotnim sodiščem seneskega departementa.

ANGLIJA IN IRSKA

Med Anglijo in svobodno državo Irsko je nastal spor, katerega je povzročila odločitev irske vlade, da se odpravi prisega zvestobe angleškemu kralju, ter da se ukini nadaljne plačevanje neke letne odškodnine, ki jo, glasom pogodb, dolguje Irska Angliji. Zastopniki obeh prizadetih držav so se zbrali te dni na konferenci, ki se je vršila v Londonu, z namenom, da bi se rešila sporna vprašanja. Konferenca ni obrodila uspeha, pa grozi radi tega angleška vlada z gospodarskimi represalijami.

LETALSKA NESREČA V PULI

V Puli so se ubili trije letalci, člani posadke nekega vojaškega letala, ki je iz značajne višine padlo v vodo, ker se je bilo nekaj pokvarilo pri motorju.

SREČA V NESREČI

Poljskega letalca Hausnerja, ki je bil zapustil v letalu "Rosa Maria" New York, z namenom, da poleti do Varšave, je sredi Atlantskega oceana doletela nesreča; motor mu je bil odpovedal, pa je moral radi tega pristati na odprtem morju. Po par dneh ga je rešil parnik "Circus-shelf".

Suscribase al Empréstito Patriótico

Goljufije na račun jetike

V zadnjem času so v Trstu, kakor tudi drugod, razvili veliko propagando za pobijanje jetike. V mestu so celo organizirali velik srečolov. Sam italijanski dvor je zanj nakazal posebna darila.

Med tem pa so se v javnosti pojavili ljudje, ki so kot zastopniki neke nacionalne ustanove za protituberkulozno propagando pobirali visoke prispevke, najemali znatna posojila in celo zbirali naročnike za list „La Rassegna“. Oblasti pa so zdaj ugotovile, da takšne organizacije sploh ni in da je Rassegna že davno prenehala izhajati. Opozorje niso pod ključem.

DENARNA NAKAZILA

svojem v Domovino izvršujemo hitro, poceni in sigurno.

JUGOSLOVENSKEM ODDELKU

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avenida L. N. Alem 150 - Buenos Aires

ODPRTO DO 7 URE ZVEČER.

FOTOGRAFIA LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekem zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, **velike popuste**. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, calle Belgrano 3135.

PRIMORSKE VESTI

Potalijančevanje priimkov

Tržaški prefekt je podpisal novih 97 dekretov za spremembo priimkov, kakor je določena po zakonu. Večina ljudi, ki so jim bili spremenjeni priimki, so iz Trsta in njihove neposredne okolice. Med drugimi so bili spremenjeni tudi znani slovenski priimki Korošec v Corsini, Turk v Turco, Velikonja v Velicogna, Vidmar v Vidari, Višnjevec v Visini, Natlačen v Natali.

Divji lovcu v Istri

Pomanjkanje in stiska v Istri tira ljudi v obup. Gladne kmete ne zadrži več noben zakon pred prestopki, tatvinami in ropi, tihotapstvom, divjim lovom in beranjenjem. V Liburniji, kjer je bila za gospodarsko zaščito Reke ustanovljena svobodna cona, se je razvilo tihotapstvo v taki meri, da ima reško sodišče polne roke dela.

Pred kratkim pa je puljsko sodišče sodilo celo vrsto ljudi iz južne Istre zaradi divjega lova. Obsojenih je bilo 12 ljudi na skupno denarno kazen 9505 lir.

Izpred goriškega sodišča

Lojze Peternelj iz Gorice je bil obsojen na dva mesece ječe, ker se ni prijavil k vojaškemu naboru. V sodne zapore pa je bil iz istega razloga pripeljan Štefan Loban iz Lokavice pri Ajdovščini. Andrej Bric iz Dornberga je bil obsojen na šest mesecev zapora, ker se je sprl z občinskim čuvajem-fašistom v svoji vasi.

† Nazarij Košuta

Koncem aprila je podlegel ponesrečeni operaciji v tržaški bolnici Nazarij Košuta, 19 letni mladenič iz Sv. Križa nad Trstom. Prepeljali so ga domov, kjer so ga v nedeljo ob veliki udeležbi ljudstva pokopali na domačem pokopališču.

Pred letom dni je bežal čez mejo. Iskal je posla kot trgovski pomočnik, pa ga ni našel. Iskal je dela drugod za vsak denar, da bi se le preživel. Pa je bilo vse zaman. Usoda mu ni prinesla sreče in zato se je odločil, da se vrne nazaj. Koncem septembra lanskega leta je spet prekoručil mejo, pa so ga miličniki zasačili in prijeli. Tri dni je bil v postojnskem zaporu, a so ga nato izpustili. Prijavili pa so njegov beg čez mejo

in sredi decembra je bil zno-va aretiran. Tržaško sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev in 1000 lir denarne kazni.

V zaporu se mu je slabo godilo. Čez tri mesece je zaradi poškodb na trebuhu obolel. Hiral je skoraj mesec dni v ječi. Ker se njegovo stanje ni izboljšalo, ga je uprava zaporov odpremila v tržaško bolnico. Zdravniki so takoj prepoznali, da je nujno potrebna operacija. Še istega večera so ga operirali, toda operacija se je ponesrečila in nekaj ur nato je izdihnil. Bil je jeklen značaj, ki se kljub bedi in pomanjkanju ni prodal tuje za Judeževe groše. — Naj mu bo lahka svetokrižka zemlja!

Trst umira

Velika spedijska družba „Adriatica“ je nedavno odslavila nad 100 uradnikov, vmes tudi take, ki so že leta in leta služili pri trvdki. Delo je omejeno na minimum.

Razdeljevanje kosila brezposelnim so fašisti podaljšali preko zadnjega marca vsled tega, ker so izgledi za polajšanje krize več ko slabi.

V konkurz je prišla v Trstu velika lekarna Mizzan. Tako se je kriza raztegnila tudi na lekarne.

Umor gozdnega čuvaja pred tržaško poroto

Pred tržaško poroto se je zaključil velik potres zaradi umora gozdnega čuvaja Filipa Grmeka iz Hruševic pri Štanjelu na Krasu. Obtožena sta bila nekdanja lovška priganjača France Tavčar radi umora in Polde Pavlica zaradi sokrivde.

Lani 5. januarja sta obtožena, ki sta se vračala domov in med potjo popila dobro mero vina, srečala v gozdu blizu Njive pri Hruševici starega Grmeka. Tavčarja, ki je včasih nastavljal pasti gozdni zverjadi, je Grmek precej napadel, češ da je tudi takrat v bližnji dolini lovil kraške zajce. Tavčar je spočetka oporekal in nazadnje so vsi trije odšli v dolino, kjer so res našli past, ki jo je Grmek malo prej odkril. Prišlo je do prepira. Grmek je udaril Tavčarja, temu pa je použito vino zagnalo kri v glavo, pobral je kamen in ga zagnal proti staremu čuvaju. Prebil mu je čepinjo, tako da je kmalu nato izdihnil. Mladi Pavlica je že med prepikom zbežal, po zločinu

Dne 17. julija: VELIKA LJUDS- KA VESELICA SLOVENSKEGA TEDNIKA

mu je urno sledil še Tavčar. Toda že naslednje jutro so prijeli oba in ju odvedli v Trst.

Na procesu se je Tavčar branil, češ da se v Hruševici ni pečal z divjim lovom in da je bil usodnega večera pijan. Dvanajst prič pa ga je zelo obremenilo. Sodišče ga je na priterditeljski poroti obsodilo na 14 let ječe, 3 leta nadzorstva, 1500 lir kazni in povrnitev vseh stroškov. Pavlica pa je bil oproščen. Pri procesu so rabili slovenskega tolmača.

Slovenski duhovnik aretiran

Na veliko noč zjutraj ob 7 so v Marežigah pri Kopru aretirali župnika Antona Požarja ml. Svoječasno smo poročali, da je bil postavljen pod posebno policijsko nadzorstvo, ker ni ubogal fašistovske nasvete, da bi vpeljal pridigo v laškem jeziku. Moral je imeti potem vsakikrat dovoljenje, če je hotel kam iz občine. Proti tej omejitvi svobodnega gibanja se je ba-je pregrešil, ko je v postu šel nekam drugim spovedovat. Strašni zločin je bil primerno kaznovan z aretacijo: župniku grozijo, da ga pošljejo v konfinacijo. — Ta slučaj je posebno zanimiv s psihološkega stališča. Imenovani gospod je preprost in pohleven duhovnik. Bilo je upati, da se bo alla don Abbonadio mehanično vdal ukazom gospoda Rodriga in njegovih bravov. Tako bi se ustvaril povsem precedenčen slučaj. Ker se to ni zgodilo, je na „upornika padel meč pravice“.

Kakor doznavamo, je bil župnik Požar v torek po veliki noči zopet izpuščen na svobodo.

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BERNES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389

Buenos Aires

Aretacije v Gorici

Ker se niso prijavili k vojaškemu naboru, so bili aretirani in odvedeni v goriške zapore: Viktor Lauro iz Krmina, Ignacij Godrič iz Komna, Alojzij Bizjak iz Vipave, Alojzij Blaško iz Ajdovščine, Josip Bizjak iz Rihemberga. Poslednji je že odsedel tri mesece zapora zaradi pobega v Jugoslavijo.

Zakasnela vest o nasilju v Kostaboni (Istra)

Ljubljanski „Slovenec“ prinaša z Reke vest, v kateri se govori o dogodkih v Kostaboni v Istri, ki so se odigrali

že decembra m. l. Dasi je ta vest nekoliko zakasnela, jo prinašamo, ker je še vedno zelo zanimiva in važna. V Kostaboni je bil 27. decembra m. l. pravi sodni dan. Ubit je bil nek fašistični prvak. Fašisti so prigrmeli v vas v kazenski ekspediciji. Streljali so po vasi, zažgali na sredi vasi veliko kopo sena, pretepali ubogo ljudstvo in mnoge odvedli v zapore. Prav tako, kakor pred leti v Kobaridu, ko je strela uničila na Krnu njihov spomenik, a so po nedolžnem obdolžili uboge Gorjane, ki so preživeli tistikrat par

Za nakazila in izplačila

v angleških funtih

na vsa mesta in kraje
Jugoslavije, Češkoslovaške in Julijske Krajine
ter na vse države celega sveta, obrnite se na

BANCO DE LONDRES Y AMERICA DEL SUD

Najstarejša banka, katere samo ime pomeni že

VARNOST in RESNOST

Osrednji zavod: 6, 7 in 8, Tokenhouse Yard, London
Buenos Aires: Bartolomé Mitre 399 esq., Reconquista
Mendoza, Paraná, Posadas, Rosario, Santa Fe,
Tres Arroyos, Tucumán in Asunción.
Rosario: calle San Martín 849 y Salta 2809-13
Podružnice: Azul, Bahía Blanca, Concordia, Córdoba

CENENA POSVETOVANJA

PREGLEDA \$ 2.—

ZDRAVNIKI

Pljuča — Srce — Želodec — Jetra —
Ledice — Venereas.

DENTISTI

Izdiranje zob in vsa ostala zobna dela.

CASEROS 2893

GOSPE:

Neredno perilo ali zastoj istega, neprijetnosti nosečnosti in spolnih organov, sozdravljeni pozdravniki specialistih od 10 — 12 in od 15 — 21

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL BRASIL 923

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJCNÍKA, MOŠKE BOLEZNI; GONOREJA. ANALIZA KRVI IN ORINE.

BLENORAGIJE PROSTA-
TA — SIFILIS — KRVNE BOLEZNI

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

U. T. 47 Guyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer. Ob nedeljah od 9—11.

NIZKE CENE

strašnih dni, ki bodo ostali našemu ljudstvu v trajnem spominu.

Nevtrjetno nizke cene vinu v Istri

Cene vina v Istri so v poslednjem času katastrofalno padle. Maja je bilo vino po 40, 50 in 60 centesimov liter. Pa še po teh cenah je bilo nemogoče prodati. Pod takimi pogoji bo moral ubogi istrski kmet popolnoma propasti, ali pa bežati z doma v tujino. Ampak kam, v teh težkih časih? Nič boljše usoda ne čaka kraškega, vipavskega, briškega in gorskega kmeta.

Kako morejo fašisti potem še zahtevati, da jim bo naše ljudstvo udano služilo in poveljevalo Italijo, ker jih je rešila izpod „barbarskega“ avstrijskega jarma. Kaj je zanje barbarstvo in jarem, bi res radi vedeli? Zakaj resniče na ljubo treba priznati, da pod avstrijo ni bilo pravzaprav čutiti teže takozvanega jarma in da so celo Italijani boljše živeli pred vojno v „robstvu“ kakor pa danes v odrešenju pod okriljem ljubljenske domovine.

Aretacija

Iz Gorice poročajo koncem aprila, da je finanjska straža naznanila Antona Furlana iz St. Vida pri Vipavi. Zagovarjati se bo moral pred goriškim sodiščem, ker je njegov sin bil uvojen, ko je nosil žganje, ki se je tajno kuhalo.

Forsiranje političnih procesov

Iz Trsta nam pišejo, da je bila koncem aprila t. l. razprava proti Ferdinandu Košuti, rodod iz Sv. Križa, pri Trstu, ki je bil obtožen, da je 12. marca m. l. streljal s puško v bivšega miličnika Ferdinanda Tenceja. Navedenega dne se je vračal proti večeru Tence iz Tržiča domov; in ko se je bližal vasi je svignilo mimo njega par krogelj iz puške. Vrgel se je takoj na zemljo in se prikradel do svojega doma. Prijavil je slučaj karabinerjem in osmil Ferdinanda Košuto. Ker je Tence bil miličnik, so oblasti takoj videli v tem napadu političen atentat in predložile Košuto rimskemu tribunalu. Medtem pa niso mogli najti nobenih dokazov, ki bi kompromitirali Košuto. Ampak vseeno Košuta ni bil popolnoma rešen in zagovarjati se je moral koncem aprila t. l. pred tržaškim sodiščem, kjer je sam Tence izjavil, da je zdaj prepričan, da ni streljal nanj osumljeni Košuta, kateri se je izvrstno branil obtožbe. Izjavil je, da je res Slovenec, ampak lojalen državljani, in da mu niti na misel ni prišlo, da bi streljal nanj, marveč da so letele mimo njega le krogelje iz pušk fašistov samih, ki včasih kar za kratek čas streljajo na vasi, nadlegujoč miroljubno ljudstvo. In spričo vsega tega je imel državni tožilec vseeno toliko korajže, da je zahteval za Košuto 13 let zapor...

Porotniki, ki so to pot vendar imeli več pameti od državnega tožilca, so uvideli, da ne morejo nobene krivde za napad dokazati obtožencu, vsled česar je bil ta pomiloščen. Leto nepopisnih muk, ki jih je moral ubogi Košuta po nedolžnem pretrpeti v preiskovalnem zaporu, pa mu ne bo nihče poplačal...

Protifašizem je v Italiji aktiven

Da je protifašizem v Italiji aktiven, da je celo iz dneva v dan vse aktivniji, se vidi po tem, da ima Posebni tribunal polne roke dela v poslednjem času, da ga niti

sproti reševati več ne more. In sedaj čujemo tudi s službene strani glas, ki to potrjuje. Podtajnik notranjega ministrstva Arpinati je pred kratkim pri razpravi o proračunu izjavil, da so neprijatelji fašizma, izkoriščajoč krizo, pričeli potom tajnega tiska širiti med ljudstvo nezadovoljstvo in poostriiti protifašistično propaganda. Da pa policija vodi strogo kontrolo o vsem tem in energično zahteva vsak poizkus.

Zanimivo, da je bilo s službene strani toliko priznано o protifašistični borbi v notranjosti Italije. Priznavajo tudi, da se ljudstvo močno protivi novim davkom in da to svoje nezadovoljstvo kar že javno kaže.

Ni nobenega dvoma več: fašizem se polagoma in neprestano ruši! Kakor mora vsakega zla biti prej ko slej konec, tako tudi fašizem ne bo ušel zaslužnemu poginu.

Rimski pozdrav in tuberkuloza

Mussolini je pričel novo bitko: proti tuberkulozi se je vrgel to pot. Kampanija je velikanska. Ves tisk prinaša dolge članke. V njih opozarja na to veliko socialno zlo.

ČE IMATE DENAR DOMA

Vam ga lahko kdo ukrade

ČE GA NOSITE S SEBOJ

ga lahko potrosite li izgubite

ULOŽITE GA VARNO IN KORISTONOSNO

5 % obresti plačamo za denar uloženi na uložne knjižice, ki se vsake tri mesece pripišejo kapitalu kateri Vam je vsak trenotek na razpolago.

POŠILJAMO DENAR

na vse strani sveta vedno po najnižjem tečaju ter z najmanjšim stroškom

Najcenejše Potne Karte (šifkarte)

za vse ladje, kupite le pri nas

Banco Holandés

de la América del Sud
SLOVENSKI ODDELEK

Bmé MITRE 234,

Buenos Aires

Uradujemo vsak delavnik od 8½ pa do 19. ure

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno v svrhu dognanja, če je triper ozdravljen. Analize krvi. — Poplno, hitro, moderno zdravljenje tudi v kroničnih slučajih. — **SIFILIS**: v vseh razvoji. Popolno ozdravljenje na podlagi infekcijske stopnje, dognane s krvno analizo (914). — **KOŽA**: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. **ULTRAVIOLETNI ŽARKI**. — **HEMOROJDI**: brez operacije in bolečin. — **SEKSUALNA ŠIBKOST**: Hitra regeneracija po metodi prof. Cicarellija. — **ŽIVČNE BOLEZNI**: Nespanje, neurastenija, izguba spomina in šibkost. — **REUMATIZEM**: kila gota, naduha, katar se zdravi po novem nemškem načinu. — **SRCCE**: ŠIBKOST, težave in neredno utripanje. — **PLJUČA**: kašelj, šibka pljuča. — **ZELODEC**: upadel, razširjenje, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. — **CREVA**: razširjenje, colitis, kronična zapeka. **GRLO, NOS, UŠESA**: vnetja, polipi: brez operacije in bolečin. — **ZENSKÉ**: **BOLEZNI MATERNICE, OVARIJA, NEREDNO GISCENJE**. — Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi **SPECIALISTI JE EDIN TE VERSTE V ARGENTINI** — **OZDRAVLJENJE ZAJAMČENO** — **CENENI ABONEMA** — **FLACILNE OLAJSAVE**.

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Režim je izdal tudi neke manifeste, kjer govori o nevarnosti tuberkuloze. V enem takem manifestu pravi paragraf prvi, da mora rimski pozdrav popolnoma nadomestiti rokovanje, ki je nevarno zdravju, ker širi bacile tuberkuloze.

V tem slučaju pa zares tudi mi kar najiskreneje želimo Duceju, da bi imel v borbi proti Kochovim bacilom več sreče, nego jo je imel v vseh svojih kampanjah.

Aretiranci iz Zgonika po večini izpuščeni

V zvezi z dogodki v Zgoniku, o katerih smo svoj čas poročali v našem listu, da je bilo izruvano drevesce, posvečeno Arnaldu Mussoliniju, pa je vsled tega bilo mnogo ljudi aretiranih, nam javljajo te dni, da so bili skoro vsi aretiranci že izpuščeni iz zaporov, ker jim niso mogli ničesar dokazati.

K umoru na Cerkljanskem

O zagonetnem umoru davčnega izterjevalca Kumarja pri Šentviški gori prinašajo tržaški listi tudi naslednje podrobnosti: „Kumarja so že lani napadli, da bi ga oropali, toda odyzeli so mu takrat le 100 lir. Ko so ga pa koncem aprila t. l. ustrelili, so storilec posuli njegovo truplo s poprom, da bi lahko onemogočili zasledovanje s pomočjo policijskih psov. Po tleh so vrh tega natresli kopice listkov s slovenskimi napisi „Svo boda ali smrt“ in sličnimi, da bi oblasti prepričali o političnem ozadju zločina. „Il Popolo di Trieste“ poroča, da si je Kumar, čeprav je bil

tujerodec, doma iz Št. Vida nad Vipavo, pridobil velike zasluge za fašizem na Goriškem. Bil je med ustanovitelji fašistične organizacije v Cerknem in se je splošno pričakovalo, da ga bodo v kratkem imenovali za poveljnika tamošnje fašistične čete.

Kumarjev spremljevalec Kranjc še vedno noče dati nikakih izjav o napadalcih. V cerkljanski kotlini so medtem aretirali mnogo ljudi, vendar so večino že izpustili; obdržali so jih v zaporu samo sedem. Vodstvo preiskave je prevzel goriški kvestor Modesti, pomaga mu tudi fašistični pokrajinski tajnik konzul Avenanti.

Sežanski fašistični direktorij konferira o gladi

Pod predsedstvom tajnika Graziolija se je sestel na seji sežanski fašistični direktorij. Razpravljalo se je o veliki revščini, ki v teh krajih vlada in ki zavzema vse večji obseg. Kako bo direktorij rešil prebivalstvo tega zla in gorja, ki ju prinaša revščina, poročilo ne pove.

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzjonistke, posebno s kampa. Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

GOSPODARSKI POLOŽAJ BENEŠKIH SLOVENCEV

Gospodarski položaj beneških Slovencev postaja od dne do dne bolj kritičen. Splošna svetovna kriza in neurejene razmere so zadale tudi temu našemu življu hud udarec.

Zavedali so se, da ga bodo tako najlažje strli v kulturnem in nacionalnem oziru. Beneška Slovenija je ena sama velika razvalina, brez modernih naprav, prometnih zvez in sploh vsega, kar bi bilo nujno, da bi si ljudstvo pomaglo iz bede.

Ves način produkcije se vrši po zastarelih gospodarskih sistemih, nikogar ni ki bi ljudstvu pokazal pot k novejšemu in racionalnejšemu sistemu za pridobivanje. Ogrinja večina beneških Slo-

vencev so mali kmetje, ki so v sedanjih razmerah povsem pasivni. Pred vojno so izvažali sadje (sedaj ostaja doma!) in sočivje; pomagali so si tudi s tem, da so hodili v svet za zaslužkom.

Mlekarne, ki bi dale lahko dohodek, obrtujejo po starem sistemu, ki upropašča ljudstvo in edino možnost gospodarskih podjetij v teh krajih. Mlekarne izdelujejo sir in maslo. Dnevni izdelki pa pripadajo vsa dan drugemu članu, ki pride na vrsto, ko ima večjo količino mleka. Vsakdo razprodaja mleko sam in po lastni ceni. Ta slab sistem 30.000 lir dolga). Da je ljudstvo res pripuščeno samemu sebi in zapuščeno, dokazuje tudi dejstvo, da ima le malokatera občina svoj urad

DOCK SUD

(Prov. Buenos Areš)
Calle Facundo Quiroga
1441

nasproti komisarije

EDINA

NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaur

DELAVEC

poslušaj resno besedo

Nasvet

ki ti bo

koristil

Ne kupi nobene delavne obleke

Brez pregledati našega blaga in naših cen

'LA PIEMONTESA'

L. N. ALEM 546

Podružnice:

Rosario — Callao 115 B y Corrientes 126

La Plata — Calle 1 No. 595

Boca — (Bs. As.) P. Mendoza esq. Necochea

Ti nudi:

MOČNO BLAGO
UDOBNÉ KROJE
NIZKE CENE

in ti garantira da:

NAŠE BLAGO SE NE RAZŠIJE

CITATELJI POZOR!

"SIFKARTE" do Zagreba, Beograda, Ljubljane in vse kraje Jugoslavije prodajamo za **SAMO!**

325-m\$n.

Imamo na raspolago mesečno šest parnikov s posebnimi kabinami za tretji razred. Klijente v notrajnosti postrežemo pismeno.

Cía. General de Vapores

(USTANOVLJENA LETA 1890)

Reconquista 1090 U.T. 31 - 4065 Buenos Aires

(poslopje) in svoje šolsko poslopje. Poslovanje in pouk se vrši v nehigijenskih kmetzavaja mlekarne v velike že vse (nekateri imajo čez dolgove; zadolžene so skoro skih sobah.

ročence. S svojimi zvezami nudimo velike ugodnosti pri iskanju dela. Ugodne prometne zveze na vse strani. Priporoča se Enrique Kravanja.

FANI KERŠEVAN, Calle Campana 4675, Villa Devoto, sprejme dekleta in žene, ki pridejo iz Evrope, ali ki so brez službe na hrano in lepo stanovanje. Dobra postrežba.

SLOVENSKA BRIVNICA

Bs. Aires, Uspallata 836-48
Lastnik Anton Kurinčič se priporoča rojakom.

PENZIION ZA \$ 40

Stanovanje, hrana in perilo za \$ 40, Calle Anchoris 152, 2. nadst. desno. Pol kvadre od Entrerios Caseros.

PENSION VIENA

Sta. Fe 1938 — U. T. 44 - 5207

Sprejema se na hrano in stanovanje možke in ženske ter po

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje BLÉNORAGIJE - KAPAVEC

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH METODAH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

Za Slovence prva konsultacija brezplačna

UGODNI ABONAMENTI

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE
Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

SAVA JOVANOVIĆ,

FOTOGRAFSKI ATELJE.
F. Quiroga 1267 (D. Sud)

Za vsakih 6 fotografij v ceni od 3-6 pesov dobite v dar eno lepo sliko v barvah

JURIDIČNI ŠTUDI "SLAVIS"

Ravnatelj: dr. PEDRO PANDOL TADIĆ

Tri odvetniki in štiri prokuratorji oskrbujejo civilne, trgovske in kriminalne zadeve.

Prevajatelji vseh slovanskih jezikov

SARMIENTO 1011, 5. nadstr. U. T. 35 Lib. 0406

BUENOS AIRES

MLEKO GA JE REŠILO SMRTI

Te dni se je dogodil v Novem mestu primer, ki dokazuje veliko vrednost pouka o prvi pomoči ob nezgodah. Šofer Fajdiga, uslužben pri gorjanski lesni industriji, je zju-

traj v garaži pregledoval in urejeval tovorni avtomobil. Med napornim delom je postal žejen in v naglici je segel po steklenici, ki je stala v kotu garaže in o kateri je mislil, da je napolnjena z vodo. Po nesrečnem naključju pa je zgrabil napačno steklenico. Komaj je napravil požirek, je že začutil bolečine v ustih in grlu. Takoj je stekel v svoje stanovanje, kjer je srečal mlekarico, ki je baš tedaj prinesla mleko. Na dušek je izpil vse mleko, potem pa začel bljuvati. Upravnik lesne industrije, g. Zemljak, ki je videl, da se je šoferju v garaži nekaj pripetilo, je kmalu nato prihitel za njim v stanovanje in odpeljal ponesrečenca s svojim avtomobilom v bolnišnico, kjer so šoferju takoj očistili želodec ter ugotovili, da je napravil izdaten požirek žveplene kisline. Fajdiga je sedaj že izven vsake nevarnosti za življenje. Žveplena kislina je silno jedka tekočina, ki bi bila nesrečnemu šoferju prejedla želodec in prešla med drobce. Mleko pa je najboljšo sredstvo pri zastrupljenju z vsemi kislina in strupi, razen pri fosforju.

Z MRTVECEM SE JE OMOŽILA

Mlada Parižanka Armandina se je hotela omožiti, toda samo z mladeničem, ki ne bi imel na grbi še nobene ljubavne pustolovščine. Toda usoda ji je podtaknila mladega uradnika Jeana Baara, ki se je dal ločiti od svoje žene in je prisegel, da se ne bo nikoli več oženil. Armandina je pa lepa in njena lepota je Baaru kmalu pregnala spomine na prisego. Armandina je svojemu zaljubljenemu Jeanu takoj povedala, da je pripravljena poročiti se samo s fantom, ki še ni imel opraviti z nobenim dekletom. Baar je spoznal, da bi prišla resnica na dan takoj, čim bi hotel skleniti z lepo Armandino zakonsko zvezo, saj je bil povsod zabeležen kot ože-

Fotografija "La Favorita"

Novoporočenci bodo našli pri nas prav gotovo najboljšo postrežbo po neverjetno nizkih cenah za umetniške slike. Elegantne poročne obleke z vencem, tulom in vsemi pritiklinami brezplačno na razpolago. Darujemo povečavo. Naročnikom „Tednika“ poseben popust. Ugodne zveze s tramvajem 49 in 83; omnibusi „Flores“, „Plaza Italia“ štev. 13, 15, 43, 54, 70, 101 vozijo mimo. 12 slik za \$ 4.— PAULINA BRUSILOVSKA, calle Varela 1201. U. T. 63 Volta 1551.

njen. Bil je ves obupan, naposled mu je pa šnila v glavo srečna misel. Imel je bratranca istega imena, ki je v začetku vojne padel na bojišču. Nihče se ga ni več spominjal. Zaljubljeni uradnik se je odpeljal v njegovo rojstno vas in dobil njegov krstni list. Tako se je oženil in vse je šlo gladko od rok. Armandina je pa bila ljubosumna in je kmalu po poroki začela stikati po tajnih moževih predalčkih, kjer je našla dokaze, da je bil Jean že poročen. Takoj je zahtevala ločitev in sodišče je njeni želji ugodilo.

VAŽNO!

Za vse izseljence moške in ženske, ki želijo preskrbeti se z dobrimi stvarmi in z dobro obleko za mal denar. Pri tvrdki „Astra“, Córdoba 883, vdo-bite z druge roke in v dobrem stanju briljantne, biserne, zlate in srebrne nakite; umetniške slike, kipe, porcelane, kristale i. t. d. Moške in ženske obleke, svilene in iz blaga, večerne in promenadne obleke, kožuhe, suknje in garniture i. t. d. Zaloga moških oblek in delavnica.

Velika ---- novost

V barvarni (tintoreriji) „Belga“, Córdoba 905, sem otvoril krojaški oddele, katerega vodi dolgoleten v Evropi in Sev. Ameriki izkušen strokovnjak pri-krojevalec g. Anton Fazekas, ki izdeluje po najmodernejšem kroju obleke in suknje iz najboljšega angleškega blaga. V tej moderni barvarni morete prebarvati in očistiti obleke sov, tako da izgledajo kot in druge stvari za par penove. Obiščite na vsak način podjetje, kar vam bo gotovo v veliko korist.

LASTNIK
OBEH PODJETIJ:
TOŠKOVIĆ
JOVAN OSTOJIC

Dr. MILOSLAVICH

diplomiran na univerzah v Buenos Airesu, Berlinu in Dunaju

SPECIJALISTA ZA SPOLNE BOLEZNE, KAPAVEC (TRIPER), SIFILIS IN KOŽNE BOLEZNI Sprejema osebno brez asistentov. — Zdravljenje garantirano. — Zdravilna elektrika. — Ultravijoletni žarki. — Zdravljenje na abonament

NOVI NASLOV:

TALCAHUANO 1025

med CHARCAS in SANTA FE

Sprejemanje bolnikov od 8. do 10. in od 3. do 7. (prej Lavalle 310)

KNJIŽNICA SOVRAŽNIKA ŽENSK

Ameriški odvetnik Zing, ki je pred kratkim umrl, je slovel kot velik sovražnik žensk. Svoje imetje v znesku več milijonov dolarjev je zapustil raznim dobredelnim ustanovam, med drugim pa tudi za osnovanje knjižnice, ki naj bi imela na pročelju ogromen napis: „Ženskam vstop prepovedan!“

V knjižnici morajo biti zastopana samo dela, ki so jih napisali moški, iz revij in listov morajo iztrgati strani, ki vsebujejo prispevke in slike žensk. Posebno pažnjo naj knjižnica posveča delom avtorjev, ki so bili sovražniki žensk. Njih kipi pridejo v slavnostno dvorano, med njimi zlasti Schopenhauerjev kip. Zing je tega filozofa zelo vneto prebiral. V slavnostni dvorani se bodo vršila pre-

davanja, ki bodo bičala ženske. Sam o ob sebi je umevno, da ne bo imela ženskih nastavljenec.

V oporoki je čudaški odvetnik določil tudi po 2000 dolarjev nagrade tistima dvema pisateljema, ki bosta v naslednjih petih letih napisala najboljša romana s protizensko tendenco:

ŠTEVILJKE GOVORE

„Telegraaf“ objavlja statistiko žrtv 8 velikih vojn. Sedemletna vojna je zahtevala 554.000 žrtv, francoske revolucijejske prekucije 1.400.000 mož, napoleonske vojne 1 milijon 700.000 mož, krimska vojna 785.000 žrtv, ameriška osvobodilna vojna 700.000 mož, rusko-japonska vojna 624.000 žrtv, balkanske vojne 108.000 žrtv, svetovna vojna v letih 1914|18 pa 23 milijonov mož.

Nakup in prodaja

PRODAM ZEMLJO pol ure iz mesta na progi F.C.S. štiri kvadre od postaje. Cena \$ 500 za 1000 kvadratnih metrov. Podrobneje zveste v uradništvu.

KUPIM v mestu Buenos Aires lot zemlje s hišo ali tudi brez. Ponudbe pod „Kupec“ na uradništvu lista.

PENSION dobro urejen se prodaja za \$ 300.— radi bolezni. 4 sobe popolnoma zasedene. Najemina nizka. — Almirante Brown 1347, depart. 7.

LEPA UGODNOST. Kdor išče kupeca ali prodajaleca za zemljo, hišo, gostilno trgovino in dr., ga bo našel potom oglasa v SLOVENSKEM TEDNIKU. Cena oglasov v rubriki „Nakup in prodaja“ znaša za vsako besedo 10 centavosov.

ŠIVILJA

za fine in navadne ženske obleke, suknje in perilo se priporoča cenj. rojakinjam. Postrežba točna po najnižjih cenah.

MARIJA KOJANEC,
SAN BLAS 991 -- U. T. 59-2499

Slovenski urar

v zlatarsko stroko spadajoča popravlja ure in opravlja vsa dela

Rojakom se priporoča
Calle Córdoba 358/I
ADOLF KURINČIĆ

GRAFOLOG

svetonega slovesa vam opiše natančno vaš značaj, vam pove vašo bodočnost in preteklost. Pošljite nekoliko lastnorčno napisanih vrstic ter navedite vašo starost spol, in stan (oženjen, neoženjen). Pišete lahko v slovenskem, španskem, francoskem ali nemškem jeziku. Dopise, katerim je treba priložiti 1 peso in znamko za 10 cent. za odgovor, naslovite na:

A. HOČEVAR

Calle Tucuman 586, Bs. Aires

SPOLNE BOLEZNI

CALLAO 339

INSTITUTO MEDICO "CALLAO"

OD 10 DO 12 IN OD 15 DO 21

UGODNI ABONAMENTI

NESPORAZUMLJENJA V NOVI ČILSKI VLADI

**VLADA JE SKLENILA ZAPLENITI ZLATO IN TUJE
VALUTE — PROTESTI ZASTOPNIKOV TUJIH DRŽAV
— DAVILA, EDEN IZMED VODITELJEV VSTAJE,
JE ODPSTOPIL**

Radi stroge cenzure, ki jo je uvedla revolucionarna čilska vlada, prihajajo iz bližnje republike le bolj redke vesti, na podlagi katerih si ni mogoče ustvariti zmerom jasno sliko o razvoju novega političnega položaja, ki ga je ustvarila poslednja socialistična revolucija.

Kot enega izmed najvažnejših dosedanjih ukrepov čilske vlade je smatrati njeno naredbo, s katero je hotela preprečiti nepovoljne vplive špekulacije na vrednost državnega denarja. Ker se je v zadnjem času finančni položaj dežele slabšal, so mnogi kapitalisti menjali svoj denar v tuje valute; pospešili so s tem padanje pesa ter oslabili položaj Osrednje banke. Vlada je proglasila vse vloge, ki se glase na tujo valuto, za državno lastnino; bankam je naložila, da morajo te vloge nakazati fisku, za kar bodo prejele odgovarjajočo vrednost v čilskem denarju.

Ker so se nekateri zavodi obotavljali, so karabinerji, sledeč vladni naredbi, obkrožili pretekli petek razne banke, menjalnice denarja, trgovine nakupovalcev zlata ter trgovinsko borzo; zaplenili so tuje valute in denar v zlatu ter izročili lastnikom potrdila.

Ta korak čilske revolucionarne vlade je nekoliko razburil vlade nekaterih držav, katerih banke in druga podjetja delujejo v Čileju. S po-

sebno odločnostjo sta protestirala radi omenjene naredbe zastopnika ameriške in angleške vlade; izjavila sta, da bodo Združene države in Anglija zahtevale odškodnino za škodo, ki bi jo mogli utrpeti njih državljani. Anglija je celo, za vsak slučaj, poslala v čilske vode neko svojo vojno ladjo.

Medtem so se pa pojavila med voditelji novega gibanja nekatera nespornostna, ki so povzročila odstop člana revolucionarnega odbora Carlosa Davile ter nekaterih vojaških osebnosti, ki so bile dejanski sodelovalce pri vstaji. Ti krogi so zahtevali, naj bi se revolucionarni odbor preosnoval tako, da bi ga tvorili samo vojaški dostojanstveniki. Polkovnik Marmaduke Grove, ki je, kakor izgleda, gospodar položaja, pa je bil drugačnega mnenja; njegov nastop je bil nekoliko preveč odločen, pa je povzročil razne zamerice, katerim so sledile ostavke.

Pooblaščen člani vlade so te dni ponovno zagotovili, da stremi revolucija po uveljavljanju socialističnega režima v čilski republiki. Zanikali so govornice, glasom katerih bi bilo sedanje gibanje komunističnega značaja.

Na mesto Davile je bil imenovan za člana vladnega odbora notranji minister Tolando Merino, notranje državne posle pa je prevzel Arturo Ruiz, bivši pomorski guverner v San Antoniju.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA ODGODENA

**Nadaljevali se bodo zasebni razgovori med zastopniki
posameznih vlad**

Prizadevanja, da bi se vsaj v glavnih točkah dosegel sporazum na ženevski razorožitveni konferenci, niso doslej obrodila nobenega uspeha. Pogajanja so obtičala na mrtvi točki in vprašanja razorožitve je še zmerom tako nerešeno, kakor je bilo pred 16

meseci. Radi tega so ženevski zbrovalci sklenili v torek, da se javna pogajanja odgodijo za nedoločen čas. Henderson, predsednik konference, upa, da bo razorožitev imela moroda kaj več sreče, če bodo delegati skušali najti v zaseb-

Nova senzacija v Otvoritev reparacijske konference zadevi Lindbergh

Ameriška policija je bila pretekli teden že prepričana, da je našla sled, ki ji bo omogočila aretirati ugrabitelje Lindberghovega sina. Povod za to domnevo je dalo dejstvo, da se je neka Violet Sharpe, služkinja v hiši Lindberghove tašče, vdove po pokojnem senatorju Morrowu, zastrepila pretekli petek, ko so policijske oblasti prišle v hišo, da jo ponovno zaslišijo. Policija je namreč že delj časa sumila, da je služkinja bila v zvezi z zločinci, ki so ugrabili dete, ker se je bilo izkazalo, da je imela na večer tistega dne, ko se je izvršil zločin, sestanek z nekim moškim. Violet ni hotela povedati, kdo je bil njen spremljevalec, kar je policijo le še bolj utrjalo v njenih sumnjah. Ko se je bilo končno posročilo identificirati moža, ki se je bil sestal s služkinjo, si je dekle vzelo življenje.

Oblasti, ki vodijo preiskavo in ki so bile že uverjene, da se bo zagonetna ugrabitev sedaj pojasnila, so doživele bridko razočaranje. Izkazalo se je namreč, da služkinja ni bila v zvezi z ugrabitelji; vzrok sestanka, radi katerega so oblasti začele sumiti nanjo, so bile srčne zadeve. Dekle se je zastrupilo, ker ni moglo več prenašati mučnega izpraševanja policije.

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

nih razgovorih podlago za sporazum. Če bodo privatna pogajanja imela kakšen uspeh, bo Henderson spet sklical delegate, v nasprotnem slučaju pa poloma ženevske konference najbrž ne bo treba še uradno potrditi na javni seji.

Glede vprašanja napadalnosti vojnih sredstev, so v poslednjem času začele složno nastopati Rusija, Nemčija in Italija. Predlagale so, naj bi se kot napadalna prepovedala vsa ona vojna sredstva, katerih uporabo zabranjuje Nemčiji versailleska mirovna pogodba. Vendar pa je tudi ta rešitev naletela na odpor pri drugih državah.

VAŽNOST IN IZGLEDI LAUSANNESKIH POGAJANJ

V četrtek, 16. t. m., so se zbrali v Lausanne zastopniki deseterice držav na takozvani reparacijski konferenci, katere namen je končoveljavna ureditev vprašanja vojnih dajatev, ki jih je Nemčiji naložila mirovna pogodba. Finančni strokovnjaki, zbrani v novembru pr. leta na posvetovanju v Baslu, so v svojem poročilu izjavili, da je rešitev tega vprašanja glavni pogoj za ohranitev političnega miru in za gospodarsko ter finančno obnovo sveta. Proučili so položaj Nemčije ter ugotovili, da ne bo mogla izpolniti obveznosti, katere so ji bile naložile zavezniške države. Nemčija sama je, potom svojih odgovornih ministrov, tudi pozneje že večkrat izjavila, da reparacij ne more več plačevati.

Upoštevaajoč, da iz dolžnika še mnogo časa ne bo mogoče ničesar iztisniti ter da ovira zamotano reparacijsko vprašanje vse poskuse za rešitev svetovne krize, je angleška vlada pripravljena brisati ta nemški dolg; in tudi Italija bi sledila zgledu Velike Britanije. Francija in Belgija pa nista do sedaj hoteli ničesar slišati o odpravi nemških vojnih dajatev; ti državi sta radi nemškega vpada najbolj trpeli in zato jima pripada tudi največji del reparacij; Francija sama ima prejeti 54 od sto od celokupne odškodnine, ki bi jo morala plačati Nemčija.

Na drugi strani pa so se Francija, Anglija in Belgija obvezale, da bodo v 56 letih odplačale dolgove, ki so jih bile naredile tekom svetovne vojne v Združenih državah. Ko so prevzele to obvezo, so seveda računale, da bodo redno prejemale odškodnino s strani Nemčije, kakor jo določa Youngov načrt. Komisija, ki ji je načeloval mož, po katerem je reparacijski načrt dobil ime, je svoje sklepe oslanjala na domnevo, da bo svetovni gospodarski položaj lepo proevital. Ta optimistična pričakovanja pa se niso uresničila; pričela se je kriza, iz katere še ni videti nobenega izhoda. Nemčija je bi-

la zašla v tako slab položaj da so ji celo njene normalne mednarodne obveznosti začele delati hude preglavice, kaj pa šele vojne dajatev! Ameriški predsednik Hoover je skušal najti začasno rešitev iz grozeče zmede z moratorijem za vse vojne dolgove; njegov predlog so prizadete države sprejele. To je bilo približno pred enim letom. Moratorij bi sedaj zapadel. A od julija lanskega leta se splošni gospodarski položaj ni prav nič izboljšal; le post slabšal se je, in še prav posebno v Nemčiji.

Ključ za rešitev vprašanja reparacij in vojnih dolgov je v rokah Združenih držav; če bi te države brisale vojne dolgove, bi tudi reparacije ne povzročale več preglavice. Na kaj takega pa za enkrat ni mogoče misliti, že zavoljo tega ne, ker stoje Združene države pred predsedniškimi volitvami. Radi pasivnega zadržanja ameriške vlade bodo seveda imeli zastopniki evropskih držav v Lausannei zvezane roke, pa se zavoljo tega od nove konference sme pričakovati kvečjemu kakšno novo podaljšanje Hooverjevega moratorija.

DON STURZO IN FASIZEM

Voditelju bivše italijanske popularne stranke duhovniku Sturzu so te dni, na Mussolinijevo zahtevo, razveljavili nekatera odlikovanja, ki jih je bil dobil v časih, ko je bil še važna osebnost v italijanskem političnem življenju.

Don Sturzo si je bil že takoj spočetka nakopal Mussolinijevo nemilost, ker se je s svojo stranko upiral fašizmu; ko se je pa "dučeju" le posrečilo, da je utrdil svoj položaj, je moral voditelj polarov bežati v inozemstvo, kjer še vedno, po svojih močeh, vodi vojsko proti fašizmu.

250 HIŠ ZGORELO

V Manili, na Filipinskih otokih, je izbruhnil v soboto velik požar, ki je upepelil 250 hiš.